

Nr 26**Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion om ett inflationsskydd inom jordbruket.****Motionen**

I motionen 1974:237 av herr Palm (s) och fru Lundblad (s) yrkas att riksdagen hemställer hos Kungl. Maj:t att vad som anförts i motionen angående inflationsskydd ges 1972 års jordbruksutredning till känna att beaktas i dess fortsatta arbete.

Utskottet

Enligt direktiven till 1972 års jordbruksutredning skall utredningen bl. a. undersöka möjligheten att i stället för utvecklingen av den allmänna prisnivån lägga utvecklingen av jordbrukets produktionsmedelskostnader till grund för justeringar av jordbruksstödet. Frågor av grundläggande betydelse för överläggningarna inför den prisregleringsperiod som följer efter den 30 juni 1974 har ansetts böra behandlas med förtur. Detta kunde gälla t. ex. eventuella indexklausuler. Utredningen avlämnade i enlighet härmed den 8 november 1973 delbetänkande (Ds Jo 1973:10) med vissa förslag rörande prisregleringen efter nu löpande regleringsperiod. Förslaget avsåg dels prisregleringsperiodens längd, dels indexklausuler. I betänkandet har utredningen framhållit att den anser att nämnda frågor hänger nära samman med i första hand prisregleringens allmänna utformning men även med synen på produktionsmålet. I dessa frågor har utredningen ännu inte tagit ställning. Utredningens förslag i de båda frågorna har därför karaktär av provisoriska lösningar, vilka inte är bindande för utredningen i dess senare definitiva ställningstaganden i hithörande frågor. Utredningen har för den provisoriska prisregleringsperiod som nu närmast är aktuell förordat att man tillämpar ett kostnads- och inflationsskydd, som innebär att jordbrukarnas kostnader för inköpta produktionsmedel samt kostnader för delar av insamlings- och förädlingsleden erhåller ett automatiskt prisstegringskydd, baserat på det inom lantbruksekonomiska samarbetsnämnden beräknade produktionsmedelsindexet (PM-index). Jordbrukarnas beräknade inkomster från eget arbete och eget kapital ges också ett inflationsskydd, vars storlek ansetts böra fastställas genom obundna förhandlingar. Jordbruksutredningens nu angivna betänkande utgör som redovisas i propositionen 1974:122 en del av underlaget till de förslag som i nämnda proposition framläggs rörande den

närmare utformningen av prisregleringen för jordbruksprodukter, med undantag för socker och sockerbetor, för tiden efter den 30 juni 1974.

I motionen 1974:237 ansluter sig motionärerna till jordbruksutredningens uppfattning om behovet av ett inflationsskydd för oförutsedda kostnadsstegringar inom jordbruket. Motionärerna framhåller angelägenheten av att storleken på och avgränsningen av kostnadsposterna noggrant fastställs och att jordbrukets möjligheter att påverka prisutvecklingen för inköpta produktionsmedel undersöks. I sammanhanget pekas också på kapitalkostnaderna, som enligt motionärernas mening delvis är mycket svåra att uppskatta. I motionen nämns även problemet med husbehovsavverkningen. Motionen utmynnar i ett yrkande att riksdagen hos Kungl. Maj:t bör hemställa att anförda synpunkter bör ges 1972 års jordbruksutredning till känna att beaktas i dess fortsatta arbete.

Som utskottet redovisat avser jordbruksutredningen att ta definitiv ställning till frågan om eventuella indexklausuler i samband med utredningens kommande förslag om prisregleringens allmänna utformning och om produktionsmålet. På grund av vad utredningen anför i sitt delbetänkande Ds Jo 1973:10 förutsätter utskottet att utredningens fortsatta överväganden i ämnet kommer att innefatta en prövning även av de synpunkter som anförts i motionen 1974:237. Något sådant särskilt uttalande från riksdagens sida, som yrkas i motionen, synes mot bakgrund härav inte behövligt.

Utskottet hemställer därför

att riksdagen lämnar motionen 1974:237 utan åtgärd.

Stockholm den 16 maj 1974

På jordbruksutskottets vägnar

EINAR LARSSON

Närvarande: herrar Larsson i Borrby (c), Magnusson i Tanum (s), Lindberg (s), fru Olsson i Helsingborg (c)*, herrar Wachtmeister i Johannishus (m), Wictorsson (s), Johansson i Holmgården (c), Takman (vpk), Strömberg i Vretstorp (s), fru Fredrikson (c), fru Ohlin (s), herrar Stadling (s), Wikner (s)*, Andersson i Ljung (m) och fru Andersson i Trollhättan (c).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.